

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2009. gada 28. jūlijā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kūtris un tiesneši Kaspars Balodis un Aija Branta,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Jāņa Delerta un Rimmas Delertes (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēji) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikuma reģ. Nr. 173/2009),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēji lūdz Satversmes tiesu atzīt likuma „Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmo daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1., 89., 91., 92., 93., 105., 106., 107. un 109. pantam.

Apstrīdētā norma noteic:

„Laika periodā no 2009. gada 1. jūlija līdz 2012. gada 31. decembrim valsts vecuma pensiju un saskaņā ar nolikumu “Par izdienas pensijām” un nolikumu “Par iekšlietu iestāžu ierindas un komandējošā sastāva darbinieku pensijām (darba devēju pensijām)” piešķirto izdienas pensiju saņēmējam, kurš ir obligāti sociāli apdrošinātā persona (darba ņēmējs vai pašnodarbinātais) atbilstoši likumam “Par valsts sociālo apdrošināšanu”, izmaksā 30 procentu apmērā no atbilstoši normatīvajiem aktiem piešķirtās pensijas apmēra ar tā mēneša pirmo datumu, kas seko mēnesim, kurā

pensijas saņēmējs ir kļuvis par obligāti sociāli apdrošināto personu (darba ņēmēju vai pašnodarbināto) atbilstoši likumam “Par valsts sociālo apdrošināšanu”.”

2. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta piekto daļu, izskatot pieteikumu, kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu, ja:

- 1) tā nav piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs nav tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums neatbilst šā likuma 18. vai 19.² panta prasībām;
- 4) pieteikums iesniegts par jau izspriestu prasījumu.

Papildus tam atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta sestajai daļai, izskatot konstitucionālo sūdzību, kolēģija var atteikties ierosināt lietu arī gadījumos, kad sūdzībā ietvertais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

Atbilstoši šiem kritērijiem izvērtējams, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma.

3. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu prasījums izvērtēt likuma atbilstību Satversmei ir piekritīgs Satversmes tiesai.

4. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts un 19.² panta pirmā daļa noteic, ka personai ir tiesības iesniegt pieteikumu (konstitucionālo sūdzību) tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Pieteikuma iesniedzēji ir norādījuši uz viņiem Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu, tomēr nav iesniegušo dokumentus, kas apliecinātu, ka apstrīdētā norma viņus tieši skar. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras sniegtā informācija apstiprina, ka Jānis Delerts uz 2009. gada 16. jūniju, proti, apstrīdētās normas pieņemšanas brīdī, ir bijis obligāti sociāli apdrošināms un viņam par 2009. gada jūliju ir aprēķināta valsts vecuma pensija. Tādējādi apstrīdētā tiesību norma Jāni Delertu ir tieši skārusi, un viņš ir tiesīgs iesniegt pieteikumu.

Savukārt no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra informācijas par Rimmu Delerti, izriet, ka viņa uz 2009. gada 16. jūniju nav bijusi obligāti sociāli apdrošināma, proti, nav bijusi darba ņēmējs vai pašnodarbināta persona. Līdz ar to

Satversmes tiesas rīcībā nav informācijas, kas apliecinātu, ka apstrīdētā norma Rimmu Delerti ir tieši skārusi. Tādējādi viņa nav tiesīga iesniegt pieteikumu.

5. Jānis Delerts likuma „Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmo daļu ir tiesīgs apstrīdēt tikai tajā daļā, kurā tā aizskar viņa pamattiesības. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējam ir tiesības lūgt Satversmes tiesu izvērtēt apstrīdētās normas satversmību vienīgi daļā par vecuma pensijas izmaksāšanu, jo uz viņu nav attiecināms nedz nolikums “Par izdienas pensijām”, nedz nolikums “Par iekšlietu iestāžu ierindas un komandējošā sastāva darbinieku pensijām (darba devēju pensijām)”. No minētā izriet, ka Jānis Delerts ir tiesīgs iesniegt pieteikumu tikai par likuma „Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmo daļu, ciktāl tā attiecas uz valsts vecuma pensiju.

6. Pieteikums iesniegts kā konstitucionālā sūdzība. Līdz ar to tam jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem. No pieteikuma secināms, ka iespējas aizstāvēt Pieteikuma iesniedzēja pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem nepastāv.

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas prasībām izskatāmajā pieteikumā ir norādīts pieteikuma iesniedzējs un institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu. Pieteikums un tam pievienotie materiāli atspoguļo lietas faktiskos apstākļus. Pieteikumā ir ietverts prasījums Satversmes tiesai.

Papildus tam Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts noteic pienākumu pieteikumā norādīt arī juridisko pamatojumu. Pamatošanas pienākums nozīmē, ka pieteikumam jāsaturs juridiski argumenti, kas atspoguļo pieteikuma iesniedzēja viedokli par apstrīdētās normas neatbilstību katrai no augstāka juridiskā spēka tiesību normām.

Pieteikumā ir ietverts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 1., 91. un 109. pantam. Tādējādi šajā daļā pieteikums atbilst

Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām. Šajā daļā pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. panta un 19.² panta prasībām.

Attiecībā uz apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 89., 92. un 107. pantam pieteikuma tekstā nav ietverts pilnīgi nekāds pamatojums. Līdz ar to šajā prasījuma daļā pieteikums neatbilst 18. panta prasībām.

Savukārt attiecībā uz apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 93., 105. un 106. pantam pieteikuma tekstā ir ietverti zināmi argumenti, tomēr tie pietiekami nepaskaidro, kā veidojas šo normu pretruna ar apstrīdēto normu. No pieteikuma nekļūst skaidrs arī, kā, pēc Pieteikuma iesniedzēja ieskata, apstrīdētā norma aizskar Satversmes 93. pantā garantētās tiesības uz dzīvību un 106. pantā garantētās tiesības uz darbu. Līdz ar to pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums attiecībā uz šo prasījuma daļu ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

6. Pieteikums nav iesniegts par prasījumu, kas būtu jau izspriests Satversmes tiesā.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt lietu „ Par likuma „Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmās daļas, ciktāl tā attiecas uz valsts vecuma pensiju, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 91. un 109. pantam” pēc Jāņa Delerta konstitucionālās sūdzības (pieteikuma reģ. Nr. 173/2009).

2. Atteikties ierosināt lietu par apstrīdētās normas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 89., 92., 93., 105., 106. un 107. pantam.

3. Atteikties ierosināt lietu par apstrīdētās normas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 89., 91., 92., 93., 105., 106., 107. un 109. pantam pēc Rimmas Delertes konstitucionālās sūdzības (pieteikuma reģ. Nr. 173/2009).

4. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz 2009. gada 28. augustam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kūtris